

Szerkesztőségi iroda
Sepsi-Szentgyörgyön
a ref. kollégium épületé-
ben, hová
a lap szellemi részét illető
kérdések küldendők.

Kiadó hivatal:
Pollák Mór
könyvnyomdája és könyv-
kereskedése,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdászati lap.

A „Háromszéki háziipar-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lapheten-
ként kétszer:
csontortokon és vasárnap.
ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK
Helyben hársok kordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . 3 ft — kr.
Negyedévre . . . 1 ft 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasábos petit-sorú, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 ks.
Nyiltér sora 15 kr.

Előfizetési felhívás

„NEMERE”

IX. évfolyamának IV. negyedére

Előfizetési feltételek:

Október-december . . . 1 ft 50 kr.
Egy hóra 50 ft 50 kr.
Egész évre 6 ft — kr.
Külföldre egész évre . . . 8 ft — kr.

Az előfizetési pénzek a „Nemere” kiadó-
hivatalának Bernstein Márk könyvnyom-
dájába Sepsi-Szentgyörgyre küldendők.

Előfizetőinket szívesen kérjük előfizetéseiket
megújítani, miután felesleges példányokat nem nyo-
mattathatunk.

Sepsi-Szentgyörgy, 1879. szeptember 17-én

Bernstein Márk,

a „Nemere” kiadótulajdonosa.

Az afgán háború.

Az angol félhivatalos hírek tagadni akarják,
hogy az emir a lázadókhöz csatlakozott. De két-
ségtelen az, hogy Afganisztánban nagymérvű for-
radalom tört ki s hogy e forradalom a Néva part-
járól kapott szikrát. Oroszország a győzelmes an-
gol hadjárat után sem adta fel a játszmát. Ujra
kezdte s ha elveszti ismét, újra fogja kezdeni azt.
Ezért sietős a dolga azon brit csapatoknak, me-
lyek Kabul ellen nyomulnak előre. Ezért okoz is-
mét s fog okozni fejtörést az angol politikusoknak
az afgán kérdés.

A mi az ügy katonai részét illeti, Anglia egy
pillanattal sem táplálhat aggodalmat hadi vállala-
tának sikere iránt. Az angol csapatoknak sokkal
kevesebb akadályokkal kell megküzdeniük, mint a
mult hadjárat alkalmával. A brit hadvezénylet ke-
zében vannak India kapui, a híres szorosok. Az
angol főhaderő máris erőszközt menetekben nyo-
mul Kabul ellen. A magas hegyi utakat nem fogja
eltorlaszolni a téli hó, mielőtt Anglia birtokába
vesz Afganisztánban minden stratégiai pontot, s mi-
előtt a forradalom legyőzetik. Az árulók, a gyil-
kosok elveszik méltó büntetésüket. A vad hegyi
népek ismét meg fognak hódolni a világhódító an-
gol hatalom előtt.

A helyzet azonban ennek dacára változatlan
lesz. A jelenlegi, vagy egy új emir hódolni fog a
brit jelvények előtt — a míg kellő haderő fog te-
kintélyt biztosítani azoknak. De aztán újra kezdő-
dik a régi játék, Oroszország cselzöfvénye, az An-
glia elleni izgatás és egy újabb forradalom.

Sajátságos azon metamorphosis, melyen An-
glia afgán politikája átment. Ez a politika a negy-
venes években okkupációjára, hódításra irányult.
Az 1842-diki kat. isztrófa azonban arra bírta az an-
gol politikusokat, hogy e tartomány elfoglalásáról
lemondjanak. Csak arra törekedtek, hogy Kabulban
az angol befolyást tulsúlyban tartsák. Ezt elégnék
tartották az indiai gyarmatok biztosítására. Bea-
consfield ezt a felfogást kiegészítette egy újabb
szemponttal. Afganisztán okkupációját ő sem tar-
totta szükségesnek; csak a szorosokat követelte
Anglia számára. Meg is szerezte s így örökre be-
zártta Oroszország előtt India kapuit. A jelenleg
kitört forradalom azonban megmutatta, hogy An-
glia afgán politikája további kiegészítésre szorul.

Habár Anglia bírja a szorosokat, Afganisztán
tartósan nem bírható arra, hogy az angol tekin-
télyt és érdekeket tiszteletben tartsa. A kabuli brit
misszió mindig azon veszélyben fog forogni, hogy
a muszka pénzben megvásárolt emirek legyilkol-
ják azt.

A brit politikusoknak tehát kétfőre kell el-
szánniok magukat. Vagy fel kell adniok Afganisztá-
nát, a mit — a szorosok birtokában — az indiai
gyarmatok veszélyeztetése nélkül megtehetnek, —
vagy pedig okkupálniok és meg kell szállniok s
pedig kellő haderővel Afganisztán több pontjait.
Nem egész Afganisztánt, hanem csak a főbb vá-
rosokat; mert az egész afgán föld megszállása tul-
haladná Anglia katonai erejét. A tapasztalás meg-
taníthatta Angliát, hogy az ázsiai népek csak a
hatalom imponáló jelvényei előtt hajolnak meg tar-
tósan. Bár tudják, hogy később megbüntettetnek,
fellázadnak, mielőtt nem érzik nyakukon a paran-
csoló kéz szorítását. Az a kérdés tehát, hogy An-
glia biztosítani akarja-e afganisztáni állását s meg
akarja-e akadályozni jövőre a kabuli vérfürdőt?
Ha igen, ugy nem elég csak missiót, hanem jelen-
tékeny haderőt kell tartania az afgán fővárosban.

Igaz, hogy ez pénzbe kerül; de Anglia már
sokszor megadta árát fővénykedésének — mindig
beteljesedvén rajta a közmondás, hogy a fősvény
kétszer költ. Az oly hatalmi állással, minőt Anglia
elfoglal a világ négy részében, nagy terhek jár-
nak. Minden gyarmatosító állam példáját megmu-
tatta, hogy a gyarmatok csak addig maradnak
meg, míg az anyaország katonailag elég erős azok
megvédésére. Anglia már többször volt azon hely-
zetben, hogy legszebb b, legdrágább gyarmatait csak
egyes fiainak hősi erőfeszítése és önfeláldozása tar-
totta meg. Az Afrikában és Ázsiában egymásután
ismétlődő katasztrófák bizonyára arra fogják bírni
az angol politikusokat, hogy a takarékosággal sza-
kítsanak ott, a hol az rosszabb a túlköltekezésnél.

Ami pedig az afgán háborúnak Európára való
hatását illeti, bizonyos, hogy ez a hatás most sokkal
kisebb, mint volt a keleti forrongás idejében. S
most Anglia helyzete kedvezőbb. Nem kénytelen
Európában is vigyázni Oroszország kezére, hanem
egész figyelmét és erejét az afgán kérdés gyökere-
s megoldására fordíthatja. És azt hisszük, gyökere-
sen fogja is megoldani.

F.-r.

TÁRCA

Guido Reni.

— Breisach után. —

A bolognai régi boltives házak egyikében
egy ősz férfi ül, hosszan elnyúlva ódon bőr karos-
széken. Komoly figyelemmel hallgatja fiát, ki „Vi-
olá”ból mesterileg játszik. Tiszta, képzett lélek
tükröződik az ifjú arcáról. Szép, fekete szemei
kérdezőleg csüngnek az aggon, olykor egy játszi
mosoly vonul át kölcsönösen mindkettő ajkán.

— Köszönöm Guidó, köszönöm! szól az agg
buskomor hangon. Tudom, te is örülsz előmenete-
lednek s kedves előttem is az idő, mit nekem szen-
telél. Kedves gyermekem! Te miattam tanultál
zenét, hogy nyomasztó magányosságotól élveze-
tessé tedd Fájdalom, Guidó! mindketten egyedül
vagyunk. Rokonaid, édes anyád meghaltak; magam
is a halál küszöbén állok; napjaim hanyatlanak,
rendeltetésem s céltom bár nincs elérve! Ha neked
ily korán hátra kell maradnod, mond édes Guido,
mi lesz belőled? . . .

— Oh atyám! — kiált fel keserűen az ifjú —
ne beszélj e szomorú állapotról.

— De mond hát, mihez kezdess te akkor, ha
téged itt hagyják?

— Festő leszek atyám!

— Festő! . . . vizionáz az ősz, s fejté szor-
muon keblére hajtja. Veszélyes ábránd! A mű-
vészet csak agyrém, megcsalt remények kietlen
világa, a küzdés és nyomor útja. Feleded e mennyit
sirt Herven? Feleded a világ igaztalanságait s a
nagyok szeszélyeit? Nem tudod e mily meredek a
szerencse útja, az az út, melyről Dante maga
mondja: „az zord, kietlen”. Oh nem fiam! hogy
szerencsés légy: nem ez az utat kell választanod,
az nem boldogít soha.

— Atyám! — felelt az ifjú nemes elhatározás-
sal — daczolok a sorssal; nyomort, s talán halált
is hozhat sorsom, de nem félek; csak egy kincset
adjon! — dicsőséget, vagy hírt szerzek vagy el-
veszek.

— Szegény Guidó!

E két szóval állott fel az öreg Dániel, ke-
zeit keresztbe téve, fel s alá járkált szobájában.

— Hallod-e fiam? Nem akarok fájdalmat
szerezni neked, sem izlést s hajlamod ellenére
tanácsot adni, ha valóban van rád tehetség. A
lángész isten ajándéka. Szántszándékosan nem aka-
rom elfojtani ez égi adományt? . . . Nem, de félek
csak áltatod magad vele. Ne vitassam tovább? —
Mentsen ég, hogy e ké-dés felett magam itéljek,
de hallgatnom kell mesteredre, Calvaert Dyonisra,
ki a benned mutatkozó irányt sehogysem szivel-
heti. Ha én nem kértém volna sokáig őt, rég ki-
zárt volna műterméből.

— Ah! mondja keserűen Guidó; ebből is
fölsimerhető a nyers, erőszakos, flandriai. S hiszed-e
atyám, hogy az ihlettség egy oly mester vezetése
alatt születik meg, ki tanítványai verésére fekteti
a súlyt.

— Tette-e read kezeit valaha?

— E tekintetben semmivel sincs több előjo-
gom a többiekénél, felelt az ifjú szomorúan.

— Ugy! majd más erkölcsre tanítom! kiált
az ősz magasan felemelkedve.

— Te valóban sohsem javított meg atyám
Calvaert vad természetét.

Az öreg maga körül huzva öltönyét, megcsó-
kolá fia homlokát s fölemelt fejével eltávozott.

Mikor egyedül maradt Guido, elveté hegedűjét
s egy oldalszobába nyitva, festőállványt hozta ki,
melyen vászon volt kifeszítve. Festékeit előszedve,
a szoba világos részére helyezte az állványt, szemei
örömtől sugárzottak, csak atyja előtt nyilvánított
rövid előkészítést.

A vásznon a madonna-kép fénylett. Ruhája
a szokott sötét szín helyett, rózsá- s violakék
színnel festve, mi a szemre kápráztatólag hatott.
A nyugodt lelki szűz szemei fia csodáinak szem-
lélésében voltak elmerülve; a kellemsz voná-
sokon az édes boldogság derült mosolya dorengott.
Röviden oly festményt, melyet csak álmai lehet,
milyet a művész elkezd s befejez a nélkül, hogy
mester vagy iskola mellett torné magát. Milyet ő
husz éves korában festhet, azon korban, mikor a
művészetnek költői oldala nem ismer semmi
akadályt.

Guido szabadon kezelé ecsetjét, oly könnyed-
séggel, minőt a flandriai mester műtermében nem
lehet tapasztalni.

Nem csak a vágy, kedv üze őt, mis indoka
öszönöz e kép elkészítésében: atyját akarta vele
meglepni. Örömittasan gondolt rá, mint fogja
ékitni atyja szobájában az imázsámoit.

Mintegy két óráig festhetett. Gyors léptek
rázák fel. Gabrio, Guido hű cselédje jött sebesen,
kérve urát rejtsen el munkáját, mert atyja Calva-
erttal ott nyomba követé.

Guido e váratlan megzavartatásra egészen el-
veszté léleknyugalomát. Ép állvány előtt ecsetjét
s festékeit rendezé, midőn az ajtó küszöbén atyja
a mesterrel megjelent.

— Mit mondtam! — Kiáltá Calvaert mester
— az ön fia háládtalan, haszontalan, makacs. Meg-
veti a művészet törvényét s tanácsait. Szemem-
ben nem fogja idejét ily haszontalanságokra paza-
rolni, maradjon itten, mulatni, hadd ámsítsa az is-
tent, s önt színeivel. — S mi akar ez
lenni? Fehér, mindenütt csak fehér! Semmi árnya-
lat, semmi élet! Badarság! Ha önt Signor Dániel
nem akarnám kimélni, e vásznát itt e helyt szag-
gatnám szét lábaimmal.

— Egy ujjal se rá! — kiáltja az ifjú Guido
erőteljesen. E kép atyám számára készül.

Ausztria-Magyarország és Montenegró viszonyát hosszú cikkben fejtegeti a „Morning Post.” Nikita fejedelem bécsi utáni események mondja, a mely legrokonoszebb jelentőséggel bír és a legkétségtelenebb jele annak a teljes fordulatnak, a mely a Balkánfélszigeten végre ment néhány év lefolyása alatt. Ha most uralmat gyakorol valaki Törökországon kívül a Balkánfélszigeten, úgy ez bizonyosan Ausztria-Magyarország. Az orosz befolyásnak vége; ezután nem fogunk hallani orosz cselszövényekről a balkáni tartományokban. Az orosz igatások színhelyét most már nem a Duna déli vidékein kell keresnünk, hanem az ázsiai pusztákban. E fordulatot legelőször Csetinyében méltatták egész nagyságában, miután osztrák magyar enclavé lett Montenegró. Ebből láthatjuk, hogy csakugyan offenbach-i zene lett-e a berlini szerződés. Az oroszok uralkodtak a helyzet fölött, a meddig a Balkánon túl voltak csapataink, kitakarodásuk után Európa akaratát lépték a kozák uralom helyébe. A berlini szerződés igazi célja európai Törökországnak főlzabeditása az orosz ellenőrzés alól.

A magyar földhitelintézetet mint a „N. P. J.” hallja, a magyar kormány ugyanazon szabadalmakkal szándékozik felruházni, melyeket az osztrák-magyar bank élvez a múlt évi törvény értelmében. Az erre vonatkozó törvényjavaslat már elkészült az országgyűlésnek összeülése után rögtön be fog nyújtatni. E szabadalmak mint tudva van, a hátralekös tartozások behajtására vonatkozólag tartalmaznak különféle kedvezményeket. A magyar földhitelintézet ugyan már most kiterjedt szabadalmakat élvez, de az egyöntetűség kedvéért föltette kívánatos a különböző szabadalmakat összhangba hozni. Erre szolgál az említett törvényjavaslat.

A tervezett osztrák tőzsdéadót, mint a „Politik” írja, nemcsak a pénz és érték, hanem a gabona és lisztőzsdé ügyeleteire is ki fog terjesztetni s úgy az eladóra, mint a vevőre, minden kötés után 50 krban vetetik ki, mely módon a kormány 5 millió forintot remél belőle.

Kelet-Ruméliában ismét véres események színhelye. A porta kénytelen lesz, ha a bolgárok nem szűnnek mohamedán polgártársaikat gyilkolni, Európától földhatalmazást kérni arra, hogy a török lakosság életbiztonságát fegyveres erővel óvja meg. Hogy ez ellen Oroszország mindent el fog követni, az bizonyos, de akkor Anglia, Ausztria-Magyarország és Németország szövetségi fogja magával szemben találni, s ezután a törökök igaz ügye fölött bizonyára fog győzni az orosz alatomosság.

— Szerencsét kívánok Signor Daniel, — mondja Calvaert gunyosan nevére. — Mi engem illet, örülök; mostantól kezdve semmi közöm fiához. — Hogy, hogy, mester? kérdi az agg. — Had haladon föltett utján, egyengesse magát a divat szerint. Virágozhat egy Caracci Lajosnak, de soha egy ifjú Calvaertnek isten önnel! És végig rohant a szobán, haragját a lépcsőknél s az utcán is hallatva.

Dániel egész lényében leveretett. — Látod? mondá az agg — nem csalódtam. Dyonis mester bár bőségesen nem ok nélkül. Gorombá, de igazságos.

— S mit szólna atyám Madonnához? Kérdi Guido kevés szünet után visszafojtott lélekzettel. — Nekem szép, meglepő! bár te jobban érted, én nem bírálhatom.

— Jól van atyám, ha a te véleményednek nincs becse, még kevésbé hallgatok egy ily elfogult ember szavára, Calvaert Caraccit emlité, jer hozzá.

— Hogyan? s te elég merész lenni ezt megtenni?

— Sorsomnak el kell dölni egyszer, határozom-e felett Caracci.

A Favi palotától nem messze elkülönítve áll a egy igénytelen külsejű ház, előszörre e felirat: „Akademia degl' Incamitati.” Caracci háza volt, hol Bologna lelkes ifjai naponta összegyűltek a művészek kimeríthetlen forrásából meríteni.

Mily sok remény volt itt egyesülni! mennyi kilátás a jövőre! Hány nagy lélek fejtett itt ki, kiknek neveit az utókor a történelem lapjain olvassa, mint egy Albanij Baldattare, Inocencio Facconi, Anton Maria, Panico e a magányba menekült komor Zampieri (ki Domenichino név alatt megteremté a híres „Szent Hieronimos miseáldozata” (művét) neveit.

A számos tanítvány el összegyűlve volt Caracci lakásán, hallgatva éber figyelemmel az előadó mestert, midőn a bolognai polgár Reni Dániel fiával bejelentetett.

(Folytatása köv.)

Az ó-csehek jogfenntartással fognak belépni a reichsráthba. E célból Rieger gyűlésre fogja összehívni e hó 23-án a cseh képviselőket, és ott fogják fogalmazni ezt az okmányt, és állítást az ügyben utazott Bécsbe is, hogy értekezék Hohenwarttal.

Gorcsakov lemondásáról ismét regisztrálhatunk egy berlini hírt. A trónörökös állítólag pártolja azt a tervet, hogy Dondukov-Korakov neveztesse ki külügyminiszterre, de Bulgária volt főkományszója aligha lesz Gorcsakov utódja, mert a cárnak Suvalov a jelöltje, a kit Berlinből eredő befolyások is támogatnak. Az elhatározás nem fog sokáig elhúzódni.

A mint látjuk, ez a régi berlini nóta, ki tudja, igaz-e.

Román lapokból. A nagyszebeni „Telegraful roman” szeptember hó 12-én kelt 101-ik számában egy temesvári levelezőjéről azt a hírt közli, hogy a temesmegyei románok tömegesen készülnek Dobrudzába kivándorolni. A „Telegraful” felháborodik ezen hír hallatára s többek közt ezeket írja:

„Jaj neked román nép, arra jutottál te, hogy a zsidók sirásának téged szánalomból, ezek veigyének téged védszárnyaid alá? Hol vannak a veled egy nyelvű nagy embereid, patiotid? miért nem kered meg őket, hogy részesítsenek más jótéteményekben is, nemcsak, mint a karansebesi Nemojan ur, a hazai nyelvi jótéteményekben?”

És ti „nagy román atyafiak” hol vagytok? Minek bujkáltok és nem gondolkodtok a népről? Nem látjátok és nem halljátok, hogy a nép az alkotmányt, a szabadsággal és a magyar testvérséggel már jóllakott? Nem halljátok-e azt, hogy a népek már elég volt a tréfaközlől? Miért nem tartjátok őket vissza a kivándorlástól? Avagy azt hiszitek-e, hogy a népre nem lesz többé szükségtek?

Konstantinápoly, szept. 15. (P. C.) Kelet-Ruméliában történt véres események folytán itten nagy izgatottság uralkodik. Több nagy-követ a portát teszi ezért felelőssé, mivel-pénzsegély és kíséret nélkül, sőt minden előleges értesítés hiányában indította utnak a nagyszámu mohamedán szökevényt. A burgasi francia konzul egy felhívást bocsátott ki, hogy a veszélyben forgó mohamedánokat segélyezzék. Az orosz konzul erre elutasítástól válaszolt.

Aidosban 15 keletuméliai rendőr öletett meg. A konzulok tudósításai, a keletuméliai mohamedánok helyzetét igen szomorúnak esztetik. A porta egy köriratot szándékozik a hatalmakhoz intézni és Aleko pasától felvilágosításokat kérni.

Bukarest-csernavodai, esetleg szeben-rimnik-szalatina-bukarest-csarnavodai vasut. A „Pol. Corr.” nek következőket írják Bukarestből. A román miniszterelnök Bratiano, hogy kedvenc tervét, Bukarestnek a tengerrel közvetlenül egybekötését létesítse, érintkezésbe lépett Süden horst bécsi főmérnökkel. E főmérnök kezdeményezése s vezetése mellett mintegy másfél évvel ezelőtt egy osztrák consortium alakult, mely a bukarest-csarnavodai, esetleg nagyszeben rimnikszalatinai vasutvonal kiépítését vette célba. E consortium nevében Südenhorst a technikai tanulmányozásokat be is fejezte. Miután a Csarnavoda Küstendse vonal már régóta üzemben van, a még hiányzó Bukarest-Csarnavoda vonal kiépítése által lamenyi europai kereskedelmi piacról direct, független, nemzetközi szállókat nyílik a Fekete tengerre s a bukarest-küstendsei vonal gőzpontja lesz azon egész, jelentékenyen emelkedő forgalomnak, mely a Bécs Budapest Orsova, Berlin Oderberg Brassó Plojezt és Stettin Szucsava Buzeu vonalakon keresztül a Fekete tenger kereskedelmi területe felé irányul. Ez osztrák consortium még Csarnavodánál egy állandó Dunahidat fölépítését is tervezte. Másrésről az angol „Danube-Blacksee-Railway Compagny” is már minden előkészületet megtett, hogy Küstendseből első rangú tengeri kikötőt csináljon. A Csarnavoda mellett már bevégzett Duna szindorozása a legkedvezőbb eredménnyel járt s Südenhorst s a román kormány közötti tárgyalások már annyira haladtak, hogy az arra vonatkozó engedélyezési indítvány már a kamarák legközelebbi ülészakájában be fog terjesztetni. A Bukarest Csarnavodai, mintegy 188 kilométernyi vonal építési költségei, beleszámítva a Csarnavoda melletti állandó Dunahidat is, a román kormány számításai szerint 50 millió franknál nem fognak többé kerülni. A vonal nemcsak a gondoltható legkedvezőbb forgalmi viszonyokat mutatja fel, hanem a meglehetősen művelt Jalomit za völgy már különben is jelentékeny helyiforgalmat biztosít számára.

A novibazári sandsák megszállása

Az okkupáció be van fejezve, s békésen, minden kardcsapás nélkül.

Az okkupálás hadműveletének utolsó aktusát a következőkben jelentik e hó 15-éről keltezzé:

Ma három negyed 12 órakor megszállották Priepoljét, az okkupálandó helyek harmadik és utolsóját, s ezzel a Limvonal okkupációja be van

fejezve. A hadoszlop, mely tegnap reggel Plevlét elhagyta, s Jabuka karaulán töltötte az éjét, ma Priepolje előtt jóval, egy nagy küldöttség által, melynek sok bég és tekintélyes keresztények voltak tagjai ünnepélyesen üdvözöltetett. Negyed óra múlva a priepoljei török katonaság parancsnoka fogadott bennünket a legbarátságosabban, csak az ellen tiltakozva, hogy csapataink a Lim jobb partján fekvő városrészt is megszállják. Kilics tábornok azonban hivatkozott a szerződés és a bizottság határozatainak pontjaira, s csapatainkat csengő zenével és lobogó zászlóval léptető keresztül a városban. Az előcsapatok s a hátfedezet ezalatt megszállták a várost uraló magaslatokat, s ezzel a megszállás katonailag is tökéletesen be volt fejezve.

Egy oladaloszlop, két század a 25-dik vadász-zászlóaljból, Grivics kapitány vezénylete alatt Kolowratnál átgázolt a rohanó Lim folyón, s Priepolje keleti oldalán levő magaslatot foglalta el. Ez oszlopból Bauer kapitány volt az első, ki a folyóba lépett s azt csapataival keresztül gázolta. A főoszlop, melynek élén Kilics tbk. lovagolt, a hidon kelt át a Limen. A török csapatok át a tisztet minden jeleivel üdvözölve, vonult keresztül a hadoszlop a városban. A helység közepén találkoztunk König tábornaggal, ki egy zászlóalj Parmakával Priboj felől jöve ugyanegy időben érkezett meg velünk Priepoljébe annak megszállására.

A lakosság hangulata barátságos; a török kereskedők boltjai nyitva voltak, míg a keresztények az ünnepnap miatt zárva. Csapatunk nagy része a Lim folyó balpartján táboroz. A körül fekvő halmokat részben a mi csapataink, részben török katonaság tartja megszállva.

Az ut alatt találkoztunk török katonasággal, mely az országut mentében tanyázkodt. Az itt levő török katonaság a környéken levővel 16 század lehet körülbelül.

Priepolje a meglehetősen szűk Limvölgyben fekszik, a folyam mindkét partján, a jobb parton a belváros részével, mely egyuttal a török lakosság is. A város szegényes viskókból áll, s mintegy 3000 lakosa van; az elkvártélyozás nagyobbra keresztények házaiba fog magtörénni. A Lim elég nagy folyó, s mély, szélessége körülbelül 80 lépés, s csak kevés helyütt lehet rajta át gázolni. Holnapra várják ide Württemberg herceget. Hír szerint a török csapatok elvonulásának kérdése fölött megegyezésre jutott Husni pasával, aki jelenleg Priepoljban tartózkodik. Holnapután valamennyi csapatok, melyek helyőrségi szolgálatára kijelölve nincsenek, elvonulnak innen.

Iszonyu gyilkosság Parisban.

A napokban egy öreg asszony, a mint esti félkilencz óra tájban La Chapelle utcái háza előtt ült, egy kék blouses, sűrű nadrágos, selyempipkás ember látott a járdán haladni egy leborított hordókosárral.

Az ismeretlen többször igyekezett a tárgyat, mit az öreg asszony nem bírt messziről kivenni, az utcái csatorna nyílásába dugni. Az öreg asszony gyanakodni kezdett, az ismeretlen után ment s egyszersmind egy szomszédnőjét városi sergánt után küldte.

Az ismeretlen azonban észrevette, hogy figyelnek rá s futni kezdett. Az öreg asszony e közben azon helyre ért, hol az ismeretlen futásra vette a dolgot és borzasztó leletre akadt. Egy megcsontított emberkar feküdt a földön, melynek megpillantására elájult.

Az utcán az alatt sok kíváncsi gyűlt össze s pár rendőr is érkezett, kik azonnal a további nyomozáshoz fogtak. Nem eredménytelenül. A csatorna vízfogójából először egy lábszárat, azután egy kart s így lassankint egy egész emberi test összes tagjait huzzák ki; csak a fej s a belső testrészek hiányoztak. A végtagok annyira meg voltak csontitva, hogy lehetetlen volt a meggyilkolt személy korát vagy nemét felismerni. Az öreg asszonyt másnap a rendőrségi irodába idézték Lefebvre biztos elé kihallgatásra.

A jelenlevő rendőri közegek közt mindjárt feltűnt neki egy Prévozt nevezetű, ki társaival az elkövetett gyilkosságról beszélgetett s így nyilatkozott: „A gazember, ki a gyilkosságot elkövette, elővigyázó volt. Nem lesz könnyű nyomára akadni.” Mikor az öreg asszony e szavak után Prévostra nézett, ismét közel volt az ájuláshoz. „Biztos ur monda, itt van, ez a gyilkos!”

A hivatalnokok először azt gondolták, hogy örülttel van dolguk, de egy tekintet Prévostra az ellenkezőről győzte meg őket. Prévozt rendőrsergeant halotthalványon, reszkette állt a biztos előtt.

A következő pillanatban az ajtó felé rohant, hogy e meneküljön, de ez nem sikerült neki, mert körülfogták s letartóztatták. E pillanattól kezdve

nem is igyekezett semmit sem tagadni. Azonnal kihallgatták s Prévost a gyilkosság körülményeiről a következő részleteket mondta el: Szerdán épen szabad napja volt, mit otthon töltött el, csegették ajtaján. Kinyitván az ajtót, egy hálózó ékszerész állt előtte, ki aranyórát és láncokat kínált neki megvétel végett.

A kedvező pillanat felkeltte benne a birtokvágy ördögét s nyomban elhatározta, hogy a hálózót megöli s ékszereinek birtokába jut. E célra Prévost a hálózót — Lenoblenek hívták — maga mellé ültette, borral kínálta meg, egy óra felett alkudozni kezd, s ki is alkudta 150 francért. Az üzletet egy másik s harmadik pohár borral pecsételte meg.

Alig emelte a hálózó a poharat ajkaihoz, Prévost a háta mögött egy kalapácsot ragadott fel, s azzal olyat sújtott a hálózó halántékára, hogy ez nyomban eszméletlenül terült el a földön. Mind a részleteket a sergenter a legnagyobb lelki nyugalommal mondta el. Vallomásait így végezte.

„Az volt még hátra, hogy mikép lehetne a holttestet eltüntetni. Az ajtót magamra zártam, a holttestet kardommal szétaraboltam. Miután a padlóra a vért felmostam, a holttestdarabokat egy kosárba tettem. A fejet, beleket, ujjait, fogait lakásomban hagytam, a többi este 8 órakor akartam eltakarítani. Az öreg asszony épen akkor vett észre, mikor a testrészeket a leveztető csatornába dobtam. Futni kényszerültem. Visszatértem lakásomba, az ott hátrahagyott testrészeket az éjjel kivittem az Aubervilliers melletti mezőre, s ott elástam. A fejet megtalálják a szalmásák és a matrac között.”

Az azonnal megindított törvényszéki vizsgálat megerősíté Prévost vallomásait. Prévost a rendőrségi praefektúra nyilatkozata szerint 14 évet töltött a katonaságnál, 10 évet a rendőrség szolgálatában, a nélkül, hogy csak egyszer is meg kellett volna feddenni. A városnegyedben, hol Prévost lakott, még másról is suttogtak. Prévost a császárság alatt a „százak gárdájába” tartozott, egy vagyons leánnyal törvénytelen házasságban élt. Ez a fiatal leány egyszer csak hirtelen eltűnt, s azóta nem látták. Mikor a leány eltűnt, Prévost kétheti szabadságot kért magának, mit meg is kapott. A további vizsgálat fogja kideríteni, hogy ez a gyanúsítás alaptalan-e, vagy az említett leányt is Prévost tette el lábaltól.

A székely nemzeti muzeum.

Özv. Cserey Jánosné szül. Zathureczki Emília 6 nagysága a mai napon honleányi buzgalommal a székely nemzetnek gyűjtött muzeumát átadta. —

E naptól fogva az a székely nemzet tulajdon és mint ilyen jelenben Háromszék, Csik és Udvarhely megye által megbízottak felügyelete alatt áll.

Midőn ezen öröndetes tényről az összes székely nemzetet értesíteni szerencsés vagyok, azt azon reményben teszem, hogy jövőben minden székely teljes igyekezettel fogja ezen a székelység egyetemének vagyonát gyarapítani.

Tekintve, hogy ezen nemzeti vagyon a nagy-lelkű alapító akaratából Seps-Sztygyörgyön helyeztetett el, tisztelettel felkérem mindazokat, kik bármennyű adományokkal járulnak, azt közvetlen címzem alatt küldeni, mert a teljes ellenőrzés csak is eképpen történhetik.

A beküldött adományok átvételét esetről esetről a „Nemere” című lap hasábján fogom nyitványozni.

Egyszersmind megnyugtatólag van szerencsém közhírre tenni, hogy jövőre felügyelek, miszerint a muzeumi örök mindenn adott tárgyat az adományozó nevével megjelölve helyezzen el.

Seps-Sztygyörgyön, 1879, szept. 16-án.

Polsa József.

H. székely megye főispánja

KÜLÖNFÉLEK

— Multcsütörtökön „Stern Izsák,” a szinlap szerint „Egy a mi népünköl” (Aner von unsere Leut) című énekes életképet adta első Sztupa színtársulata. Tárgya annak bebizonyítását célozza, hogy „a becsületes embert nyomhatja ugyan a gyanúnak ördöge, de a gazember soha sem kerül el méltó büntését.” A társadalmi élet visszásságai, ferdességei helylyel helylyel ügyesen

vannak benne ostorozva. Izsák (Szathmáry) monológjai, azzal a törül metszett jordan kiejtésével a kis közönségben nagy derűtséget keltettek. A kihasználások daczára is kerekedett, ügyes előadás bizonyára nagyobb közönségre is érdemes volt.

— Erzsébet királynét, ki kíséretével folyó hó 16-án reggeli 7 órakor érkezett külön vonaton Gödöllőre, Péchy közlekedési miniszter és Tolnay, a magyar államvasutak igazgatója fogadták. Ő felsége Péchyvel hosszabban beszélgetett, azonkívül pedig Ráday gróf szolgabírójánál tudakozódott a helység egészségi viszonyai után. A királyné meglepő jó színben van és igen derűlten látszott. A vonatot a vasuti és hajózási felügyelőség részéről Storch felügyelő kísérte. Ő felsége a királyi hallomás szerint e hó 27-én vagy 28-án fog Gödöllőre lejönni.

— A magyarországi segélyező önközet (veres kereszt) a szegediek segélyezője iránti intézkedéseit még jelenleg is folytatja. A kosárfőnö iskolában 6 tanítót képezet ki, kik hivatva lesznek télen a munkakeresetben szűkölködőknek oktatást adni a kosárfőnöben és ily módon Szegeden is ez iparczikket meghonosítani. Figyelemre méltó a készülő bezárható kosarak, melyek tartósabb utazásnál könnyűségük és sokféle alkalmazásuknál fogva nagy szolgálatot nyújtanak. Tevékenyen működik a gyermekkeret intézménye, melynek szükségére fényesen bizonyult be az által, hogy egész nyáron át 300-nál több gyermek jelentkezett naponként, kik nevelésben, részint ruházatban és mindannyian élelmézésben ingyen részesültek. Ma a lakosság nagyrésze Új Szegedről már távozik s azért a gyermekek száma is 100-ra leszállt. A bölcsőde, miután arra legalább jelenleg szükség nincs, be lett szüntetve. A varróműhelyben 60 leány és nő dolgozik 8 géppel; a készített fehérneműekben most már oly nagy a készlet, hogy a szegedi főkegyelet cselészerűen látott nagyobb szállítmányt Pestre küldeni elárúsítás végett. A könyöradományokat ujabban növesztették. Kauser Jakabné közbenjárása folytán Brüsszelben Vankeerberghen J. k. a. által rendezett gyűjtés eredménye 244 franc. Magyar Gyuláné adott 20 frtot és Vadnay Károlyné 10 frtot. A magas kormány felszólításra az egyet hajlandóan nyilatkozott, hogy a török kormány által a szegediek részére adományozott ruhameűket és keleti árucikkeket, melyek tetemes értéket képviselnek, értékesíteni fogja. Azonban cselészerűen látja az egyet bevárni azon évszakot, midőn a társadalmi körök a fővárosba visszatérnek.

— Adakozás. Fábán György és Grosz József gyűjtők ivén a helybeli rom. kath. lelkes ur ide utazása költségei fedezésére a következők adakoztak: Bogdán István 10 frt. Künle József országos képviselő 4 frt. Sente József 1 frt. Grosz Ferenc 60 kr. László Mihály 50 kr. Tóth István 50 kr. Nagy Józsefné tímr 20 kr. Kácsa Ferenc 30 kr. Baloga Elek 20 kr. Szilágyi Dávid 30 kr. Kovács János Kovács 20 kr. Szabó János kerek 20 kr. Molnár Péter 50 kr. Sequentz Gáspár 50 kr. Kovács Mihályné 20 kr. Pál István 50 kr. Jakabos postamester 50 kr. Mátéjovits Mátys 50 kr. Titi János 50 kr. id. Császár Bálintné urasszony 1 frt. Mátsek Ferencné 50 kr. Wellmann Sámuelné 30 kr. N. N. 1 frt. Blaskó József 1 frt. Petrás Ferenc 1 frt. Pokliczy János 1 frt. Grech György 50 kr. Longo Antal 1 frt. Tarcali Endréné urasszony 1 frt. Wellenreiter János 2 frt. Ehed Mihály 50 kr. Bogdán Florián 2 frt. Dénesné 20 kr. Arpa Lajos 50 kr. Fejér G. 50 kr. Lengyelné urasszony 50 kr. N. N. 1 frt. összesen 37 frt. Ezen összeg azonnal átadott a fentebbi célra gyűjtők által.

— Egy hazánk fia Keletindia ban. Dr. Freihert László, a ki a 60-as évek végén az egyiptomi alkirálynak volt házi orvosa s később az abisszini háborúban mint törzkari főorvos vett részt, hűt évi uthon lét után a jövő hó elején ismét hosszabb utra készül. Az angol indiai kormány által kötött szerződést, hogy indiai tartományokban orvosi állást foglaljon el.

— Borzasztó tűzvész pusztított e hó 9-én Csemernye községben Zemplénmegyében. 38 ház, 8 csűr, több melléképület és sok takarmány lett a tűz áldozata, melyet egy asszony gondatlan-sága idézett elő. A leégett házak közül csak négy volt biztosítva. A varranói tűzoltók élénk részt vettek a tűzoltásban, de különösen megemléstémre méltó a nagy-lelkű Hadik Barkóczy Ilona grófné eljárása. Ő a szerencsétlenségről Tavarnán értesülvén, azonnal a helyszínére sietett és a szerencsétlen, hajlék, élelmi szer nélkülű embereket élelemmel és pénzzel pár napra rögtön ellátta; ezenkívül még a hajlék nélkül maradt szerencsétlen

zselléreknek egészen ingyen s a telkeseknek pedig igen kedvező feltételek mellett épületi fát utalványozott ki.

— Jakub kán nemes tette. A kán néhai atyja Sir Ali négy tanácsosát elfogatta. Ezek közt volt Sir Ali volt orvosa, Hekim musa, ki egyszer azt indítványozta Sir alinak, hogy mérgeztesse meg Jakub kánt, mit azonban Sir Ali nem tett. Az elfogott Hekim Musának sikerült az örök megvesztegetése által börtönből kiszabadulni s egy kabuli mecsetbe menekülni, mely még a gyilkosokra nézve is menedékhelyül szolgál. A miniszterek most azt tanácsolták Jakub kánnak, hogy zárassa el a mecsetet, mi által Hekim Musa éhen halhat. Jakub kán azonban elvetette ez indítványt, sőt maga ment a mecsetbe s szabadon bocsátotta Hekim Musát, kinek kérésére a másik háromnak is megkegyelmeztet.

— Telephon hálózattal akarja ellátni Londont, eseeleg egész Angliát egy északamerikai mintára alakult társulat. E hír annál érdekesebb, mivel a fővárosi telephon-hálózat ügye a „Gyorsfutár” szerint most képezi megbeszélés tárgyát a kormányánál. Pár nap múlva már hihetleg el lesz döntve, mily feltételek alatt kapja meg Puskás Ferencz a felállítási engedélyt.

— A hol csak a bírótud irni. Somogy megye egyik községében, — Gyarmaton a felöltöz nemzedék közül senki más nem tud írni, mint a bírót, ez is csak keveset; megjegyzendő, hogy e bírót nem odaváló születésű, hanem beköltözött s máshol tanult írni. E szégyenletes állapot abban találja magyarázatát (de nem mentességét), hogy a község a tőle távol fekvő szentbalázsi plébániabeli iskolához volt csatolva, hol úgy látszik, az iskola felügyelői s tanítók régebben nem törődtek vele, ha járnak iskolába a gyermekek, ha nem, — csak a mester fizetését adják meg.

— Ujperpetuum mobile. Egy kínai császári decretum Tung Yu-chi alprefektusnak 3000 kínai taelt, (körülbelül 10000 frt) utalványoz, hogy egy új örökmozgó mintáját „tűz nélkül mozgásba hozható gép” alakjában elkészíthesse. Egyszersmind az illető hatóságok utasítatnak, hogy az új géppel való kísérletekre szorgosan felügyeljenek.

Nagy tűzvész Salonikiból távirják, hogy Koricsa népes város teljesen leégett s ezernél több család jutott koldusbotra. A nyomor rendkívüli. — Állítják, hogy a csekeszek gyűjtötták volna fel a várost.

— Somoskeőy Gézáról nemrég az a hír járta be a lapokat, hogy az ismert szédelgő bizonyos Vanloo bárót párbajban halálosan megsebesített s elfogatván, egy millió kauszót ígért szabadon bocsátására esetében. Ez érdekes hírből, mint egy bécsi lap most írja, egy szó sem igaz. Legvalószínűbb a dologban az, hogy Somoskeőy maga gyártotta e hírt, hogy elhitesse a világgal, hogy szabadon él — s hogy milliói vannak. Az utóbbit ugyse hitték el neki.

— Boldog apa. Egy berlini ügynök 8 éven át élt nejevel boldog házasságban, mely azonban hét éven át magtalan volt, míg nem a nő mult évben ikreket szült. Nehány nap előtt a nő ismét megörvendeztetett férjét; most azonban nem két, hanem három leány csecsemővel.

— Saját testvérét ölte meg. Pinter Márton kapuvári napszámos e hó 2-án a vele és szülőivel együtt lakó nő férjét Gáspárt, midőn ez a vacsorát elköltötte, állítólag az utóbbi és a szülők közti surlódások miatt a szülők és az utóbbi nejeinek jelenlétében, késszúrásokkal megölte. A tettest átadták a fenytő bíróságnak.

— Négy ember gyilkosa. Temerinben e hó 8-án és 9-én verekezés támadt a kocsmában, mire a kocsmáros az egész tömeget kiutasította a vendéglőből. Az utcára érve újból összetasakodtak, s a közben egy 60 éves családapa észrevetvén négy embernek a hasát egymásután felhasította s ha a negyediknél észre nem veszik, hogy az előbb leszurottak mind elhullottak, tovább is folytatva volna veszett dühének kielégítését. Ekkor azonban egy jelenlévő izmos ember megfogta s a további gyilkolástól visszatartá. A leszurottak közül már három meghalt, egy még életben van, de megmaradásához nincs remény.

— Bűnös lelki ismeret. Bizonyos Grundler József nevű idegen, ki már több hete tartózkodik N. Szombatban a mult pénteken a fekete sashoz címzett vendéglő második emeletéről leugrott, de vesélyesen nem sértette meg magát. Tettének oka az volt, hogy mivel kelletténél költekezőbbnek látszott, a rendőrség követelte tőle vagyonának igazolását, a mire Grundler képtelen lévén, ingóságait motozták meg. Ezen motozás alatt ugrott le Grundler, ki úgy látszik valami gonosz tettet követett el, mert holmija közt több

